

Naantalın kaupungin hyvinvointisuunnitelma vuosille 2023 - 2025

Kaupunginhallitus 28.11.2022 § 334
1091/00.01.02.01/2022

Valmistelija

Vapaa-aikapalvelupäällikkö Eija Laurila:

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan keskeisimpiä tehtäviä. Sen tavoitteena on lisätä kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä, ehkäistä sairauksia ja syrjäytymistä ja vahvistaa osallisuutta.

Hyvinvointityö on kunnille lakisääteistä ja sen tulee olla toimialarajat ylittävää. Jotta kaikkien vahvuudet ja osaaminen saadaan käyttöön, on tärkeää tunnistaa yhteistyön tarpeet ja yhteistyötahot.

Hyvinvointisuunnitelma

Hyvinvointisuunnitelma on kuntastrategian osa, joka kuvaa valtuustokausittaisia tavoitteita ja toimenpiteitä. Hyvinvointisuunnitelma voi sisältää myös muita vapaaehtoisia tai lakisääteisiä hyvinvointia tukevia suunnitelmia.

Naantalın kaupungin hyvinvointisuunnitelmaa on valmisteltu kaupunginjohtajan johtamassa hyvinvointityöryhmässä. Työryhmän muita jäseniä ovat hallintojohtaja, sivistysjohtaja, perusturvajohtaja, työllisyyspäällikkö, perhe- ja vammaispalvelujen päällikkö, johtava hoitaja, kaupunginarkkitehti, yhdyskuntatekniikan päällikkö, liikunta-alueiden työnjohtaja sekä liikuntapalvelupäällikkö. Asialistojen valmistelijoina toimivat hyvinvointikoordinaattori ja vapaa-aikapalvelupäällikkö.

Kaupungin strategia ja arvot ohjaavat hyvinvointityötä, jonka toimenpiteiden suunnittelusta ja käytännön toteutuksesta huolehtivat Naantalissa kaikki kunnan eri toimialat. Kaupunkistrategian päämäärät ovat vahvan talouden Naantali, tyytyväiset, hyvinvoivat kuntalaiset ja yritykset sekä kestävä elämäntapa.

Hyvinvointisuunnitelman kehittämiskohteita ja painopisteitä valmisteltiin 10.3.2022 pidetyssä kehittämisseminaarissa, johon osallistui laajasti eri hallintokuntien edustajia. Tavoitteena on ollut rakentaa strategiaa tukeva hyvinvointisuunnitelma.

Naantalın kaupungin tarkennettu hyvinvointisuunnitelma 2023-2025 on liitteenä.

Liite 1 Kh 28.11.2022

Viisi ohjelmaa vuosille 2023-2025

Vuosien 2023-2025 hyvinvointisuunnitelmaan esitetään viittä ohjelmaa, joista jokaiselle on määritelty vastuuhenkilö. Ohjelmat on kirjattu kokonaisuuksiksi sen pohjalta, mitä eri tietolähteiden tiedot, tilastot ja indikaattorit ovat osoittaneet kunnan kehittämiskohteiksi. Näitä ohjelmia ovat saavutettavuus, osallisuus, varhainen tuki, mielen hyvinvointi ja HyvinvointiLiike.

Hyvinvointisuunnitelmaan on valittu 25 hyvinvoinnin- ja terveydenedistämisen tavoitetta viiden eri otsikon alle. Otsikot ovat lapset, nuoret ja perheet, työkäiset, ikäihmiset, vapaa-aika sekä asuminen ja ympäristö.

Osaksi laajaa hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa on kytketty myös muita hyvinvoinnin edistämisen suunnitelmia. Näitä ovat mm. lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sekä ehkäisevän mielenterveyden- ja päihdetyön suunnitelma.

Valtion talousarviovalmistelussa esitetään vuoden 2023 alusta käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli hyte-kerroin. Hyte-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan.

Lautakuntien lausunnot

Lautakunnat ovat käsitelleet hyvinvointisuunnitelmaa seuraavasti:

- Saaristolautakunta 25.10.2022 § 31,
- Koulutuslautakunta 25.10.2022 § 76
- Tekninen lautakunta 26.10.2022 § 108
- Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 2.11.2022 § 35
- Sosiaali- ja terveyslautakunta 10.11.2022 § 219
- Ympäristö- ja rakennuslautakunta 16.11.2023 § 66

Kooste lautakuntien lausunnoista on liitteenä.

Liite 2 Kh 28.11.2022

Tekninen lautakunta, koulutuslautakunta sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta käsitelivät hyvinvointisuunnitelmaa ja päättivät omalta osaltaan hyväksyä suunnitelman ja antaa sen kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Ympäristö- ja rakennuslautakunnan lausunnossa korostettiin lähiluonnon merkitystä aineettomana peruspalveluna sekä sitä, että kaikilla asuinalueilla tulisi olla helposti jalan saavutettava metsä- tai muu luonnontilainen luontokohde.

Saaristolautakunnan lausunnossa esitetään yhdeksi toimenpiteeksi saaristokulttuurin hyödyntäminen kouluissa ja harrastustoiminnoissa (mm. veneily, kalastus). Hyvinvointisuunnitelman päivitettyyn liitteeseen tämä on lisätty yhdeksi toimenpiteeksi.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunnossa esitettiin vanhus- ja vammaisneuvoston sekä nuorisovaltuuston ja kolmannen sektorin kirjaamista hyvinvointisuunnitelmaan. Tämä esitys on lisätty päivitettyyn hyvinvointisuunnitelmaehdotukseen.

Vaikuttamistoimielimien lausunnot

Lisäksi vaikuttamistoimielimet ovat käsitelleet hyvinvointisuunnitelmaa seuraavasti:

- Naantalin nuorisovaltuusto 26.10.2022

- Vammaisneuvosto 10.11.2022
- Vanhusneuvosto 17.11.2022

Kooste vaikuttamistoimielimien lausunnoista on liitteenä.

Liite 3 Kh 28.11.2022

Nuorisovaltuusto piti hyvinvointisuunnitelmaa hyvänä ja piti tärkeänä mm. sitä, että Hyvinvointiliikettä esitetään yhdeksi ohjelmaksi.

Vammaisneuvosto piti puutteena sitä, että 25 ohjelmassa ei ole erikseen mainittu vammaisuutta tai mainintaa palveluista, välineistä, esteettömyydestä ja saavutettavuudesta. Soveltavan liikunnan osuutta pidettiin kuitenkin hyvänä.

Hyvinvointisuunnitelmaehdotuksessa on Hyvinvointiliike-ohjelmassa otettu huomioon erityisliikunnan tarpeet ja haasteet. Myös tavoitetaulukon ohjelmissa asumisen ja palveluiden osalta on kirjattu toimenpiteenä esteettömyyteen liittyvien mahdollisten puutteiden korjaaminen. Tämän lisäksi on hyvinvointisuunnitelman yhdeksi ohjelmaksi esitetty saavutettavuus, jossa keskeisinä tavoitteina ovat yhdenvertaisuuden edistäminen, osallistumismahdollisuuden varmistaminen kuntalaisten erilaisista ominaisuuksista riippumatta, esteettömyyden huomioiminen ympäristö- ja tila-asioissa sekä viestinnän tuottaminen erilaisille ihmisille heille saavutettavalla tavalla.

Vanhusneuvoston näkemys oli, että ikäihmisiä ei suunnitelmia tehdessä tai päätöksenteossa oteta riittävästi mukaan jo valmisteluvaiheessa. Säännöllinen kuuleminen ja avoin vuorovaikutus onkin tärkeää ja hyvinvointityön koordinoinnissa tulee jatkossa kokoontua vanhusneuvoston kanssa entistä säännöllisemmin: keskustella vanhusneuvostolle tärkeistä ajankohtaisista ilmiöistä sekä tiedottaa heidän kohderyhmäänsä koskevista päätöksenteon vaiheista.

Hyvinvointikertomus

Hyvinvointisuunnitelma on osa hyvinvointikertomustyötä.

Hyvinvointikertomuksella raportoidaan kunnan toteuttamaa hyvinvointipolitiikkaa, käytettyjä resursseja ja mm. yhteistyötä tulevan hyvinvointialueen kanssa. Kaupunginvaltuusto käsittelee ns. laajan hyvinvointikertomuksen sekä hyvinvointisuunnitelman kerran valtuustokaudessa. Vuosittainen hyvinvointikertomus- ja suunnitelma rytmitetään osaksi kaupungin talousarvion ja tilinpäätöksen valmistelua ja käsitellään kaupunginhallituksessa.

Hyvinvointisuunnitelmaa esittelee kaupunginhallituksen kokouksessa soveltavan liikunnan ohjaaja & hyvinvointikoordinaattori Heidi Suominen.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi hyvinvointisuunnitelman vuosille 2023-2025 liitteen 1 mukaisena.

Kokouskäsitely

Merkittiin, että liikunnanohjaaja Heidi Suominen oli läsnä kokouksessa asiantuntijana asian käsittelyn ajan.

Päätös

Kaupunginjohtajan ehdotus hyväksyttiin.